

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2508
Warszawa, 23 kwietnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie ustanowienia roku 2027 Rokiem Kazimierzy Bujwidowej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią posłankę Dorotę Olko.

(-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Daria Gosek-Popiołek; (-) Katarzyna Kotula; (-) Piotr Kowal; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Wanda Nowicka; (-) Dorota Olko; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Wiesław Szczepański; (-) Andrzej Szejna; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Anna Maria Żukowska.

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2026 roku

w sprawie ustanowienia roku 2027 Rokiem Kazimiery Bujwidowej

W dniu 16 października 2027 roku przypada 160. rocznica urodzin Kazimiery Bujwidowej, wybitnej działaczki społecznej i oświatowej, twórczyni pierwszego na ziemiach polskich gimnazjum żeńskiego przygotowującego młode kobiety do podjęcia studiów wyższych.

Kazimiera Bujwidowa przysłała na świat w Warszawie jako nieślubne dziecko Ludwika Szczesniewskiej i Kazimierza Klimontowicza. Ukończyła ze znakomitymi wynikami żeńską pensję i zdała egzamin nauczycielski. Na jej drodze do kariery naukowej stanęły jednak przepisy, które na ziemiach polskich zabraniały kobietom studiować, a wyjechać na studia za granicę nie mogła ze względu na trudną sytuację rodzinną. Mimo tych ograniczeń kształciła się dalej w ramach działającego w konspiracji Uniwersytetu Latającego.

W 1886 roku wyszła za mąż za lekarza i działacza społecznego Odo Bujwida. Niedługo później Odo otrzymał propozycję objęcia katedry na Uniwersytecie Jagiellońskim i małżonkowie przenieśli się do Krakowa, gdzie mieszkali do końca życia. W warunkach większej swobody niż w zaborze rosyjskim Bujwidowa mogła zaangażować się w działalność społeczną. Przez wiele lat walczyła o dostęp kobiet do uniwersytetów, a w ramach Towarzystwa Szkół Ludowych zabiegała o edukację chłopskich dzieci i zakładała darmowe czytelnie dla ubogiej młodzieży.

Dzięki jej staraniom w 1894 roku podania o przyjęcie na Uniwersytet Jagielloński złożyły pierwsze 54 kobiety, w tym Janina Kosmowska oraz Helena Skłodowska, siostra przyszłej noblistki. Pod koniec tego roku władze austriackie zgodziły się dopuścić kobiety na studia, ale pod warunkiem spełnienia przez nie wymogów formalnych, w tym posiadania matury. Ponieważ nie istniały szkoły żeńskie, w których edukacja kończyła się egzaminem maturalnym, kandydatek spełniających te kryteria było bardzo niewiele. Dlatego jeszcze w tym samym roku Bujwidowa założyła pierwsze żeńskie gimnazjum, które kształciło uczennice według takiego samego programu, jaki obowiązywał w szkołach męskich, a edukacja kończyła się egzaminem maturalnym.

Bujwidowa doskonale rozumiała, że walka o dostęp do edukacji jest elementem walki o równouprawnienie polityczne i ekonomiczne kobiet. W tekście „U źródeł kwestii kobiecej” pisała: „Wraz z większym wykształceniem kobiety i z większą jej odpowiedzialnością musiało przyjść jako proste następstwo konieczne zażądanie przez nią praw”.

Kazimiera Bujwidowa była również zaangażowana w walkę o reformę skostniałej szkoły austriackiej. Chciała, żeby szkoła wychowywała świadomych obywatelki i obywateli, a nie tylko poddanych habsburskiego cesarza. Domagała się wprowadzenia w Galicji obowiązkowych lekcji historii Polski oraz zajęć dotyczących zdrowia i higieny. Kiedy w 1905 roku w Królestwie Polskim i w Rosji wybuchł strajk szkolny polskiej młodzieży, Bujwidowa znalazła się wśród założycieli Komitetu Młodzieży Krakowskiej. Komitet szukał noclegów ofiarom prześladowań, wspierał je finansowo, a także zorganizował dla nich masowe egzaminy maturalne.

Bujwidowa była jedną z najważniejszych postaci polskiego ruchu kobiecego, który pod koniec XIX wieku walczył o równe prawa kobiet i mężczyzn. Organizowała masowe demonstracje w sprawie praw wyborczych kobiet, pisała petycje do władz różnego szczebla domagając się przyznania kobietom pełni praw politycznych oraz była zaangażowana w kampanię wyborczą Marii Dulębianki, pierwszej kobiety, która kandydowała do Sejmu Krajowego.

Podczas I wojny światowej Bujwidowa wraz z mężem i córkami prowadziła szpital dla żołnierzy Legionów i kierowała jednym z pierwszych zakładów produkujących szczepionki na ziemiach polskich. Po wojnie z powodów zdrowotnych wycofała się z życia publicznego. Zmarła po długiej chorobie 8 października 1932 roku.

To dzięki działalności kobiet takich jak Kazimiera Bujwidowa udało się zbudować fundamenty nowoczesnego społeczeństwa w Polsce. W efekcie ich walki po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku równouprawnienie wyborcze kobiet nastąpiło bez kontrowersji i Polki jako jedne z pierwszych kobiet w Europie mogły głosować i kandydować w wyborach.

W 160. rocznicę urodzin Kazimiery Bujwidowej Sejm Rzeczypospolitej Polskiej składa wyrazy uznania za jej niezłomną walkę o powszechne prawa wyborcze oraz powszechny dostęp do edukacji, nauki i do opieki zdrowotnej. W podziękowaniu za tę walkę Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2027 Rokiem Kazimiery Bujwidowej.